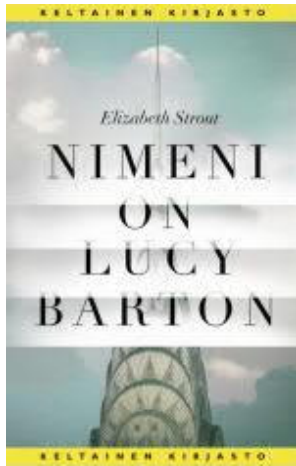

Elizabeth Strout: Nimeni on Lucy Barton

[PM/30 ADMIN](#)

LIISA RINNE 4.6.2018

”Elämä on enimmäkseen arvuuttelua”, toteaa päähenkilö Elizabeth Stroutin romaanissa *Nimeni on Lucy Barton*. Lucy makaa sairaalassa. Äiti, jota hän ei ole tavannut vuosiin istuu yhtenä yönä hänen sänkynsä jalkopäässä.

Viiden päivän ja yön aikana äiti kertoo tarinoita ihmisistä, jotka Lucy ja hän ovat joskus tunteneet. Tarinoiden kautta alkaa hahmottua kuva Lucystä ja tämän elämästä.

Itse kerronnan hetki on myöhemmin, ajassa jolloin Lucy on jo päässyt sairaalasta ja äiti kuollut. Silti juuri sairaalassa vietetty aika luo kehyksen tarinalle. Tapahtumattomuus, ikävä kotiin pienten tyttärien luo ja äidin ilmestyminen sairaalaan muodostavat käännekohtan aikuisen Lucyn elämässä, ja toimivat tärkeänä kerronnan motiivina.

Merete Mazzarella puhuu teoksessa *Elämä sanoiksi* (2013) oman elämän sanoittamisesta. Mazzarellan mukaan koko elämää ei tarvitse yrittää kertoa yksityiskohtaisesti tai kronologisesti. Pikemminkin kannattaa poimia tapahtumia, joiden myötä oma elämä syvenee, näyttäytyy itselle ja lukijalle merkityksellisenä.

Tämä pätee myös fiktiivisten henkilöiden elämäntarinoihin. Olennaista on, mitä ja milloin kerrotaan. Ja tämän Elizabeth Strout taitaa upeasti.

Pulizer-palkitussa teoksessa *Olive Kitteridge* (2008) Strout kuvaa eläkkeellä olevan matematiikanopettajan elämänpiiriä usean ihmisen äänellä. *Nimeni on Lucy Barton* romaanissa näkökulma on toinen. Silti molemmissa teoksissa henkilöiden elämä määrittyy tarinoiden ja yksittäisten muistumien kautta.

”Meidän pienellä häävastaanotollamme hän [Lucyn anoppi] sanoi ystävälleen: ”Tässä on Lucy.”
Ja lisäsi leikillään: ”Hän ei ole kotoisin mistään.” Enkä minä loukkaantunut, enkä loukkaannu nytkään.
Mutta ajattelen: eihän kukaan tähän maailmaan tyhjästä tule.”

Hienovaraisesti Strout maalaa lukijan eteen kuvan ihmisistä, joiden vaihteita jää väkisinkin pohtimaan. Keitä olemme ja mikä merkitys lopulta on sillä, mistä olemme kotoisin?

Lucyn sairaalassaolo ajoittuu 1980-luvun New Yorkiin, jolloin aids on rantautumassa kaupunkiin. Romaanissa New York näyttäytyy vastakohtana lapsuuden ahtaalle pikkukaupungille. Lucyn lapsuus on karu. Perhe on köyhä ja muu yhteisö suhtautuu heihin halveksien. Lucylle lukeminen on lapsuuden pakopaikka. Opintojen kautta hän pääsee irrottautumaan kotikaupungista ja lapsuuden perheestä.

Toisaalta elämä ei ole mustavalkoinen, vaan pikemminkin spektri, jonka läpi minuus heijastuu. Koskaan ei voi etukäteen tietää, mikä elämässä on merkityksellistä ja mikä ei.

Satunnainen kohtaaminen vaatekaupassa muodostuu sairaalajakson ohella Lucyn elämässä käänteentekeväksi. Äidin rinnalle nousee toinen merkittävä nainen, kirjailija Sarah Payne. Myöhemmin osallistuessaan kirjailijan pitämään workshopiin Lucy saa tältä kirjoittamista koskevan neuvon:

”Älä koskaan puolustele työtäsi. Tämä on rakkaustarina. Tämä on tarina vaimosta, joka pysyy miehensä rinnalla, koska useimmat sen sukupolven naiset pysyivät, ja hän tulee tyttärensä sairaalavuoteen äärelle ja puhuu pakonomaisesti siitä, miten kaikkien avioliitot rakoilevat, eikä hän edes tajuasita, ei hän tiedä mitä tekee. Tämä on tarina äidistä, joka rakastaa tytärtään. Epätäydellisesti. Kukapa meistä täydellisesti rakastaisikaan. Mutta jos sinä puolustelet jotakuta tällä kirjoituksellasi, muista tämä: se ei ole oikein.”

Teksti liikkuu lyhyiden välähdyksenomaisten lukujen kautta sulavasti ajassa eteen- ja taaksepäin.

Kertomahetkellä valitut yksityiskohdat tuovat tarinaan säröjä ja antavat tapahtumille oman mausteensa. *Nimeni on Lucy Barton* onkin romaani myös kirjoittamisesta, taiteellisen minuuden löytämisestä. Niistä tärkeistä valinnoista, joita kirjoittaja tekee kertoessaan tarinaa, on se sitten oma tai toisen. Hiljaisuudesta, aukoista sanojen välissä.

”Mutta kävi ilmi, että halusin muutakin. Halusin että äiti kysyisi elämästäni. Halusin kertoa hänelle, millaista elämäni oli nykyään. Typerästi – se oli tosi typerää – höläytin: ”Äiti, kaksi kertomustani julkaistiin.” Hän vilkaisi minua hämmästyneenä, aivan kuin olisin sanonut kasvattaneeni kaksi ylimääräistä varvasta, ja sitten hän katsoi ulos ikkunasta eikä sanonut mitään. ”Than tyhmiä juttuja”, sanoin, ”ihan pikkuriikkisessä

aikakauslehdessä.” Vieläkään hän ei sanonut mitään. Sitten minä sanoin: ”Becka ei nuku koko yötä. Ehkä hän on perinyt sen sinulta. Ehkä hänkin torkahtelee.” Äiti katsoi ulos ikkunasta.”

Se mistä ihminen on kotoisin, on fyysinen paikka, samalla kun se on henkinen tila. Ajan myötä New Yorkista tulee Lucyn henkinen koti. Paikka, jossa hän löytää oman itsensä, oman äänensä – elämän nimeltä Lucy Barton.

Elizabeth Strout, *Nimeni on Lucy Barton*, Tammi 2018, s. 163, suom. Kristina Rikman

Liisa Rinne on tamperelainen kirjailija